

ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

2018/2019 – MEGYEI FORDULÓ

JAVÍTÁSI ÚTMUTATÓ ÉS JAVÍTÓKULCS

A feladatok legkisebb, önállóan értékelhető elemeit, azaz az itemeket a magyar ABC kisbetűivel jelöltük. Az itemek már nem bonthatók fel további részteljesítményekre, ezért azok csak kétféleképpen értékelhetők, minősíthetők:

- a versenyző helyesen oldotta meg a feladatelemet, vagyis az item megoldott, vagy
- a versenyző hibásan vagy nem oldotta meg a feladatelemet, vagyis az item nem megoldott.

Az első esetben az item betűjelét karikázza be, második esetben húzza át!

1. Válaszolj a kérdésekre! (A) Hogy hívták Rákóczi Ferenc édesanyját? <i>Sarolt Amália</i> (B) Mikor volt a szatmári békekötés? <i>1711-ben.</i>	a1	Nem megoldott feladatelem.
	b1	Megoldott feladatelem.
	1/2	Egy feladatelem megoldott a kettőből.

1. Válaszolj a kérdésekre! (A) Hogy hívták Rákóczi Ferenc édesanyját? <i>Sarolt</i> (B) Mikor volt a szatmári békekötés? <i>1711-ben.</i>	a2	Nem megoldott feladatelem.
	b1	Megoldott feladatelem.
	1/3	Egy feladatelem megoldott a kettőből.

Egy-egy item akkor és csakis akkor tekinthető jól megoldottnak, ha a versenyző válasza, megoldása megegyezik vagy ekvivalens a javítási útmutatóban a feladatelemnél megadott megoldással.

1. feladat

- a) A, B bekarikázva 1 pont
- b) B bekarikázva 1 pont
- c) A bekarikázva 1 pont
- d) C bekarikázva 1 pont
- e) A, B, C bekarikázva 1 pont
- f) C bekarikázva 1 pont
- g) B bekarikázva 1 pont
- h) C bekarikázva 1 pont

Az a) és az e) item csak akkor megoldott, ha mindegyik és csak a megfelelő betűjelek vannak bekarikázva, más esetben az item 0 pontot ér.

Összesen: 8 pont

2. feladat

- a) Pompeius 1 pont
- b) Livius 1 pont
- c) (Árpád-házi) Szent Erzsébet 1 pont
- d) I. (Orseoló) Péter 1 pont
- e) (J.) Gutenberg 1 pont

Helyesírási hiba nem ront az item megoldottságán, ha a megoldás egyértelmű.

Összesen 5 pont

3. feladat

Lehetséges magyarázatok:

- a) Európa lakossága az ókor vége felé csökkent. A csökkenés oka volt többek között a pestis és a népvándorlási hullámmal járó háborúk. Az ezredforduló körül a mezőgazdasági forradalomnak köszönhetően az európaiak több fehéjért tudtak fogyasztani, ami a lakosság növekedését hozta magával. 3 pont

- leírásra kerül a csökkenés időszaka (ókor vége, 200-600-ig), **és** területe (Európa) **és** oka, megindokolva **legalább** a megadott pestis szó használatával (és népvándorlási hullám, vagy germán támadások).

- 1 pont

- leírásra kerül a növekedés időszaka (ezred forduló körül, 800-1300-ig, korai középkor végén), **és** oka megindokolva **legalább** a megadott szavak **logikai kapcsolatával**-mezőgazdasági forradalomnak köszönhetően az európaiak több fehéjért tudtak fogyasztani- (és csökkenő haladóság, vagy kevesebb háború, vagy jobb éghajlat).

- 1 pont

- a magyarázat egy egységet képez.

- 1 pont

- b) A középkori technikai újítások, mint a szélkerék és a vízikerék segítették a kézműipar fejlődését, hiszen a szélkerék, vagy a vízikerék forgó mozgásának átalakításával akár 50 ember munkáját is helyettesíteni tudták. 2 pont

- leírásra kerül a képen látható szélkerék **és** vízikerék megnevezése, **összefüggésbe hozva** a fejlődéssel, és/vagy az 50 ember helyettesítésével és/vagy a forgó mozgás átalakításával - 1 pont

- leírásra kerül a forgó mozgás átalakításának **következménye**, az 50 ember helyettesítése és/vagy kézműipar fejlődése - 1 pont

c) A XI. század végén a Szent Földön (Közel-Keleten, Palesztinában) a keresztes háborúk hatására keresztes államok alakultak, melyeket muszlim államok fenyegetése vett körül. A térképen lévő zászlók azt mutatják, hogy a területen a XII. században különböző lovagrendek jöttek létre. 3 pont

- leírásra kerül a terület megnevezése (Szent Föld, Közel-Kelet, Palesztina) és a keresztes vagy keresztény államok (vagy példák a térképről) létrejötte és annak oka (keresztes háborúk) - 1 pont
- leírásra kerül, hogy a keresztény államokat muszlim államok vették körül, **vagy** a muszlim állam ellen zajlott a háború - 1 pont
- leírásra kerül a lovagrendek (vagy konkrét megnevezéssel) megalakulása - 1 pont

Részpont adható! Minden tartalmilag és szakmailag helyes válasz elfogadható, ha az megfelel a szempontoknak.

A helyesírás nem ront a megoldottságon. Többletadatért nem jár többletpont, nem kompenzálhatja a veszített pontokat.

Összesen: 8 pont

4. feladat

a) **Hanza** (- kereskedelem) szó beírása a legfelső téglalapba 1 pont

b) **szárazföldi** (- kereskedelem) szó beírása a középső téglalapba 1 pont

c) **Levantei** (- kereskedelem) szó beírása a legalsó téglalapba 1 pont

A tengeri kereskedelem vagy konkrét tenger megnevezése nem helyettesítheti a Hanza és a Levantei kifejezést!

d) **Párizs** beírása a legfelső téglalapba 1 pont

e) **Milánó** beírása a Párizs alatti téglalapba 1 pont

f) **Velence** beírása a Milánó melletti téglalapba 1 pont

g) **Konstantinápoly** (vagy Bizánc) beírása a Nápoly melletti téglalapba 1 pont

h) **ugar**, vagy őszi búza beírása a baloldali téglalapba 1 pont

i) **őszi búza**, vagy ugar beírása a jobboldali téglalapba 1 pont

A két szóbuborék tartalmának felcserélése nem ront a megoldottságon!

Összesen: 9 pont

5. feladat

a) Megakadályozhatták, hogy a másik egyeduralkodóra, túlhatalomra törjön. 1 pont

b) A vagyon alapján vetették ki az éves adót. 1 pont

c) Már nem voltak képesek saját vagyonukból katonáskodni, vagy így reméltek védelmet és megélhetést. 1 pont

d) Mert az elsőszülöttek örökölték a birtokot. 1 pont

e) Hogy megakadályozzák a versenyt (a vagyonosodást, egyenlőtlenségeket). 1 pont

Minden tartalmilag és szakmailag helyes válasz elfogadható!

Összesen 5 pont

6. feladata) **2 pont**

1. ...**B**...
2. a rómaiak használják az SPQR feliratot.
3. Caesar meggyilkolása
4. a Római Birodalom eléri legnagyobb kiterjedését
5. ...**A**...
6. ...**D**...

b) **2 pont**

Bencés rend megalakulása

2. Verduni szerződés
3. ...**D**...
4. Szaladin visszafoglalja Jeruzsálemet
5. ...**A**...
6. ...**C**...

c) **2 pont**

1. ...**C**...
2. ...**D**...
3. germán népvándorlás a Kárpát- medencében
4. Vazul megvakítása
5. ...**B**...
6. Kötöny vezér meggyilkolása

Az itemek csak akkor megoldottak, ha a teljes sorrend helyes, ez esetben egy item 2 pontot ér, minden más esetben 0 pontot.

Összesen: 6 pont**7. feladat**

térkép betűjele	fogalom, vagy, adat számjegye	kép betűjele	név számjegye
a) F	2	D	1
b) I	1	C	2
c) J	5	E	5
d) H	3	B	4

Az item csak akkor megoldott, ha a sor helyes, ez esetben egy item 2 pontot ér, minden más esetben 0 pontot. A sorok egymással felcserélhetőek!

2 pont**2 pont****2 pont****2 pont****Összesen: 8 pont**

8. feladat

meghatározás	térképen látható számjegy	
a) Róma első provinciája.	8	1 pont
b) Híres hadvezér hódítja meg ezt a területet az i.e I. században, melynek mai lakóinak nyelve a latin nyelvcsaládba tartozik.	1	1 pont
c) Kegyetlenkedéséről volt híres ez a népcsoport, mely 455-ben kifosztja Rómát is. Justinianus győzi le őket.	3	1 pont
d) Temetéseiken gladiátor viadalokat rendeztek, madarak röptéből jósoltak.	4	1 pont
e) Szláv népek, melyek a X. században alapítanak keresztény államokat.	2	1 pont
f) Híres ókori hadvezérek híres szeretője uralkodott ezen a területen.	5	1 pont

Összesen: 6 pont

9. feladat

- a) – D – 1 pont
- b) – A – 1 pont
- c) – C – 1 pont
- d) – E – 1 pont

Összesen: 4 pont

10. feladat

- a) **nem Néró gyűjtatta fel Rómát** 1 pont
- b) **nem használtak a rómaiak vízvezetésnél szivattyúkereket** (a gravitáció biztosította a víz folyását) 1 pont
- c) **nem volt ingyenes az oktatás (a város nem fizette a tanítókat)** 1 pont
- d) **Constantinus császár adta ki a milánói ediktumot (nem Theodosius császár adta ki a rendeletet)** 1 pont
- e) **Justinianus már nem ókori császár volt, és nem a Szent Fényesség templomát építette fel** 2 pont
(hanem a Szent Bölcsesség, vagy Hagia Sophia)

Az item csak akkor megoldott, ha a megoldókulcsban feltüntetett (vagy azokkal szakmailag egyenértékű) észrevételeket jegyzi le a tanuló, anélkül hogy más helyes adatot hibaként jegyezne le. Pont tehát nem jár akkor, ha a tanuló a helyes észrevétel mellett helytelen is írt.

Az e) item esetében részpont adható. A leírásoknak nem kell tartalmaznia a helytelen adatok javítását!

Összesen: 6 pont

11. feladat

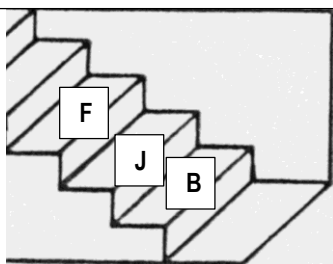
- a) – C) bekarikázva – 1 pont
- b) – C) bekarikázva – 1 pont
- c) – C) bekarikázva – 1 pont

Egy item akkor megoldott, ha a betűjelek (és nem a mondatok) az utasításnak megfelelően lettek bekarikázva!

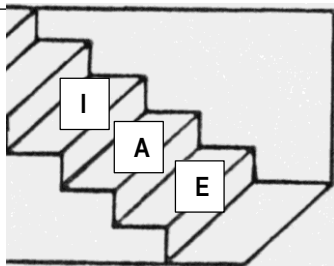
Összesen: 3 pont

12. feladat

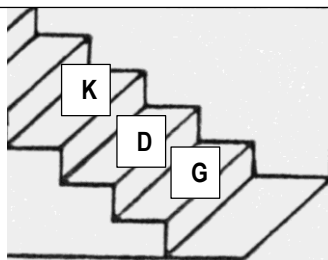
a) terület irányításával, állami feladatok ellátásával kapcsolatos tisztség – 2 pont

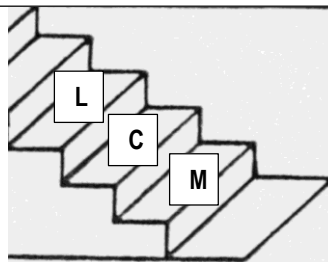
c) védelemmel kapcsolatos terület, vagy építmény- 2 pont

b) társadalmi helyzettel kapcsolatos- 2 pont

d) valamely szervezeten, közösségen kívüli tartozással kapcsolatos- 2 pont

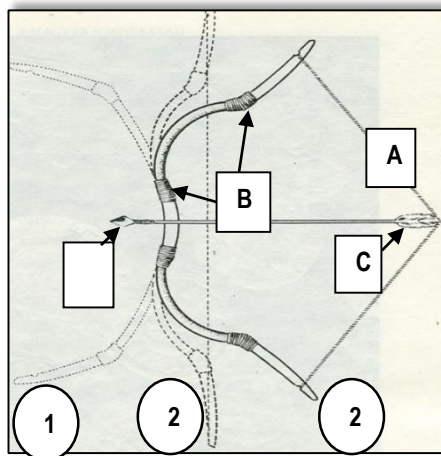

Egy item csak akkor megoldott, ha a megfelelő betűjelek, a megfelelő sorrendbe helyezkednek el. Ez esetben az item 2 pontot ér, minden más esetben 0 pontot.

Összesen: 8 pont

13. feladat

- a) **pusztai népek**- 1 pont
- b) 1-es szám beírása a baloldali körbe- 1 pont
- c) 2-es szám beírása a középső **és** a jobboldali körbe- 1 pont (az item akkor megoldott, ha mindkét körbe beírásra került a 2-es szám. Részpont nem adható!)
- d) „A” betű beírása a jobb szélső négyzetbe- 1 pont
- e) „B” betű beírása a középső négyzetbe- 1 pont
- f) „C” betű beírása a jobb alsó négyzetbe- 1 pont
- g) **A magyarok nyilaitól ments meg uram minket!**- 1 pont

Összesen: 7 pont

14. feladat

a) a keresztény államalapítás előtti időszakokkal kapcsolatos

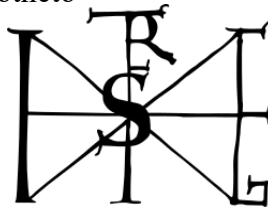
D, E – 2 pont

b) XI. században keletkezett

A, C, F – 2 pont

c) az ábrához köthető személy életéhez köthető

A, E, F
- 2 pont

d) nem kapcsolatos közvetlenül a képpel

A, B,

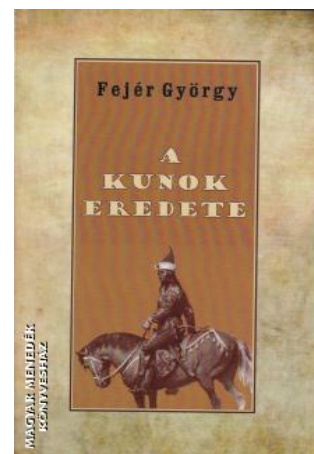
C, E

F- 2 pont

e) kapcsolatba hozható a képpel

B - 1 pont

Az egyes ítemek akkor megoldottak, ha csak a megoldókulcsban feltüntetett betűjeleket, azok teljes számát (sorrendjük indifferens) tartalmazzák az ábrák, ez esetben a megjelölt pontszám adható, minden más esetben az ítem 0 pontot ér.

Összesen: 9 pont

Mindösszesen: 92 pont